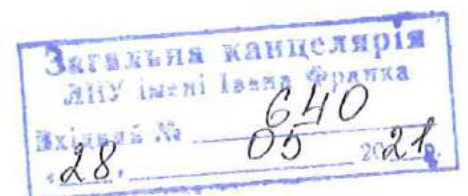

Голові разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 35.051.022
Львівського національного
університету імені Івана Франка,
доктору юридичних наук, доценту,
професору кафедри цивільного права та
процесу
Якубівському Ігорю Євгеновичу

ВІДГУК
офіційного опонента
кандидата юридичних наук,
судді Львівського окружного адміністративного суду
Гулика Андрія Григоровича
на дисертацію Мисишин Анни Володимирівни на тему:
«ВИЗНАННЯ І ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ІНОЗЕМНИХ
ЮРИСДИКЦІЙНИХ ОРГАНІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ»
подану до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 35.051.022 у
Львівському національному університеті імені Івана Франка
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю «081» Право

Актуальність теми дослідження

У світлі реалізації Україною Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також наявністю великої кількості справ, які розглядаються в юрисдикційних органах іноземних держав, виникає багато проблематичних питань, що стосуються визнання і виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів та інших іноземних юрисдикційних органів, що у свою чергу потребують наукового дослідження та відповідного законодавчого врегулювання. Таким чином, обрана Мисишин А. В. тема дисертаційного

дослідження «Визнання і виконання рішень іноземних юрисдикційних органів в умовах євроінтеграційних процесів України в Європейський Союз» є вкрай актуальною.

Оцінка обґрунтованості наукових положень дисертації, висновків і рекомендацій, їх достовірності і новизни

Одержані результати є науково обґрунтованими і достовірними, оскільки повністю підтверджуються сучасними та взаємодоповнюючими методами досліджень. Одержані результати багаторазово апробовано у вигляді доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях та перевірено під час рецензування публікацій у фахових виданнях, в тому числі у наукових виданнях іноземних держав.

Дисертаційна робота Мисишин А. В. містить наукові положення, які мають науково-теоретичне значення і практичну спрямованість. Дане дисертаційне дослідження відзначається передусім науковою новизною, оскільки в сучасній правовій доктрині комплексні наукові дослідження визнання і виконання рішень іноземних юрисдикційних органів не проводилися.

Отримані результати розширюють та доповнюють теоретичні аспекти визнання та виконання рішень іноземних юрисдикційних органів в Україні, а тому мають важливе наукове значення для міжнародного приватного права, цивільного процесуального права та господарського процесуального права.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що положення і висновки, рекомендації та пропозиції, обґрунтовані у дослідженні, можуть бути використані у: 1) науковій сфері – для подальшого дослідження проблем визнання та виконання рішень іноземних юрисдикційних органів; 2) у процесі удосконалення положень Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу

України та інших нормативно-правових актів України з питань визнання та виконання рішень іноземних юрисдикційних органів в умовах євроінтеграції України у Європейський Союз; 3) при підготовці підручників, навчальних посібників та інших розробок з курсів «Міжнародне приватне право», «Цивільне процесуальне право України», «Господарське процесуальне право України», «Міжнародний цивільний процес», «Міжнародний комерційний арбітраж»; 4) під час підготовки узагальнень судової практики, а також висновків на проекти нормативно-правових актів.

Дисертанткою було з'ясовано умови та порядок визнання і виконання рішень іноземних юрисдикційних органів в умовах євроінтеграції України в ЄС, проаналізовано правову природу інституту визнання та виконання іноземних судових рішень, рішень іноземних міжнародних комерційних арбітражів та рішень інших іноземних юрисдикційних органів на основі комплексного аналізу законодавства ЄС та формування концепції законодавчого регулювання визнання і виконання рішень іноземних юрисдикційних органів в Україні.

Дисертанткою Мисишин А. В. повністю досягнуто мету та завдання дисертаційного дослідження, а саме: розкрито правову природу інституту визнання та виконання рішень іноземних юрисдикційних органів; охарактеризовано джерела правового регулювання визнання та виконання рішень іноземних юрисдикційних органів; розкрито зміст понять «визнання» та «виконання» іноземних судових рішень та виокремлено їх характерні ознаки; висвітлено особливості визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні та в державах Європейського Союзу; проаналізовано умови та порядок визнання та виконання рішень іноземних юрисдикційних органів; виокремлено підстави відмови у визнанні та виконанні рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів; розроблено пропозиції щодо

удосконалення законодавства у сфері визнання та виконання рішень окремих видів іноземних юрисдикційних органів.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

Отримані дисертанткою під час проведення дослідження наукові результати відповідають рівню та положенням останніх досягнень теорії і практики у галузі міжнародного приватного права, цивільного процесуального права та господарського процесуального права. Також слід відзначити новаційність авторського підходу, але водночас і його відповідність досліджуваній тематиці.

У своїй науковій праці дисертантка Мисишин А. В. на с. 47 дисертації надає авторське визначення поняття «визнання та виконання рішення іноземного юрисдикційного органу», під яким варто розуміти процес застосування примусових заходів уповноваженими органами держави щодо рішення, постановленого іноземним судом, іноземним міжнародним комерційним арбітражним судом чи іншими іноземними юрисдикційними органами, визнаним судом на території держави виконання відповідно до порядку, передбаченому процесуальним законодавством держави, де запитується таке виконання.

Заслугує на схвалення і підтримку проведена дисертанткою на с. 49 класифікація джерел визнання та виконання рішень іноземних юрисдикційних органів за територією на яку поширюється дія їх правового регулювання (національні та міжнародні) та за видом юрисдикційних органів (ті, які застосовуються до питань правового регулювання визнання та виконання іноземних судових рішень; ті, які застосовуються до питань правового регулювання визнання та виконання іноземних міжнародних арбітражних рішень; ті, які застосовуються до питань правового регулювання визнання та виконання рішень інших іноземних юрисдикційних органів).

Дисертанткою на с. 98 дисертації запропоновано впровадити в судовій системі України нову інформаційно-телекомунікаційну систему, яка забезпечить швидкий процес виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів. Запровадження такої системи надасть можливість у найкоротші строки повідомляти сторони про надання дозволу на виконання рішень іноземного суду. Це також у свою чергу є новітньою пропозицією, яка відповідає сучасним нововведенням у багатьох законодавчих актах держав ЄС.

Мисишин А. В. на с. 98 дисертації, запропоновано встановити строк, протягом якого суддя повинен розглянути клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду, доповнивши ч. 2 ст. 467 Цивільного процесуального кодексу України положенням, що після подання боржником заперечень у письмовій формі або у разі його відмови від подання заперечень, а також якщо у місячний строк з часу повідомлення боржника про одержане судом клопотання заперечення не подано, суддя, протягом 5 днів, але не пізніше 1 місяця постановляє ухвалу, в якій визначає дату, час і місце судового розгляду клопотання, про що сторони повідомляються письмово не пізніше ніж за десять днів до його розгляду.

Також Мисишин А. В. на с. 160 дисертації обгрунтовано пропозицію, спрямовану на удосконалення правового регулювання забезпечувальних заходів при розгляді справ міжнародним комерційним арбітражем. Зокрема, на основі аналізу практики та законодавчих положень застосування забезпечувальних заходів, запропоновано доповнити Закон України «Про виконавче провадження» положенням щодо виконання ухвали про застосування забезпечувальних заходів Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України, у зв'язку із чим статтю 136 Господарського процесуального кодексу України доповнити

частиною 2 та викласти її в наступній редакції: «Господарський суд здійснює забезпечувальні заходи на підставі ухвали Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-Промисловій Палаті України за клопотанням особи - сторони арбітражного провадження».

Значення дослідження для науки і практики

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що викладені в дисертаційній роботі положення в подальшому можуть бути використані у науково-дослідницькій сфері, у правотворчій діяльності, у правозастосовній діяльності, у навчальному процесі.

Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях

За темою дослідження дисертанткою опубліковано 11 наукових праць, серед яких 5 статей у фахових наукових виданнях, одна з яких у науковому виданні іноземної держави (Словацька Республіка), та 6 тез доповідей та повідомлень на конференціях.

Оцінка змісту дисертації

Аналіз змісту опублікованої анотації підтверджує її відповідність основним положенням, що викладені у тексті дисертації. Анотацію та текст дисертації оформлено відповідно до вимог, встановлених Міністерством освіти і науки України.

З аналізу тексту дисертації вбачається дотримання здобувачкою вимог академічної доброчесності у повному обсязі.

У представлений до захисту дисертації не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації чи інших порушень, щоб могли поставити під сумнів самостійний характер виконаної роботи.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

У цілому позитивно оцінюючи виконану роботу, вважаємо за доцільне зауважити, що дисертація містить низку положень, оцінок, висновків,

пропозицій та рекомендацій, які відображають спірні теоретичні позиції або суб'єктивне їх сприйняття авторкою. Зокрема:

1. Дискусійною є позиція авторки щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій та штучного інтелекту в судах. В цьому випадку варто зауважити, що процесуальне законодавство вимагає від судді при оцінці доказів керуватися своїм внутрішнім переконанням, яке є набагато складнішою категорією, ніж програмні алгоритми.

2. Дисертантка пропонує доповнити ч. 2 ст. 468 Цивільного процесуального кодексу України підставою для відмови у визнанні та виконання рішень іноземного суду, а саме доповнити статтю наступним положенням «якщо представлені документи не підтверджують легітимність остаточного рішення в державі їх прийняття», посилаючись на норми Конвенції, які вказують, що підставою для відмови у визнанні та виконання рішень іноземного суду є судові рішення, яке було отримане шляхом шахрайства. Варто зауважити, що дана пропозиція авторки є не зовсім зрозумілою та потребує уточнення.

3. Авторкою запропоновано встановити строк, протягом якого суддя повинен розглянути клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду, а саме, після подання боржником заперечень у письмовій формі або у разі його відмови від подання заперечень, суддя, протягом 5 днів, але не пізніше 1 місяця повинен постановити ухвалу, в якій визначає дату, час і місце судового розгляду клопотання, про що сторони повідомляються письмово не пізніше ніж за десять днів до його розгляду. Варто відзначити, що у такому випадку суддя керується принципом розумності, тому видається, що вказане потребує більш детального обґрунтування.

Водночас, висловлені зауваження не зачіпають концептуальних положень дисертації Мисишин А. В., оскільки у своїй більшості стосуються дискусійних питань, не применшують належного рівня проведеного дослідження і не впливають в цілому на позитивну оцінку роботи та на її наукову та практичну цінність.

Загальний висновок

Враховуючи викладене, можна зробити висновок про те, що дисертаційна робота Мисишин Анни Володимирівни «Визнання і виконання рішень іноземних юрисдикційних органів в умовах євроінтеграції України в Європейський Союз» є завершеною науковою роботою та відповідає галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167.

Мисишин А. В. заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент

**кандидат юридичних наук,
суддя Львівського окружного
адміністративного суду
27 травня 2021 року**

А.Г. Гулик

**Засвідчую справжність підпису
Голова Львівського окружного
адміністративного суду**

А.З. Ланкевич